

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri predpoldne ter stane z izrednimi prilogi ter s „Kašipotom“ ob novem letu vred po pošti prejimana ali v Gorici na dom pošiljana:
 Vse leto . . . . . 13 K 20 h. ali gid. 6 60
 pol leta . . . . . 8 „ 60 „ . . . 3 30
 četrt leta . . . . . 8 „ 40 „ . . . 1 70
 Posamične številke stanejo 10 vid.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7. v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 12. ure. Na naročila brez depozitane naročnine se ne odziva.

Oglasni in posamične se računajo po petih vrstah če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaki vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrid.

Uredništvo
 se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica. Dopolnila se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

„PRIMOREC“

Izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 40 h ali gid. 1 60.
 „Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici v Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Sovražniki Rusov — sovražniki vsega Slovanstva.

Ko je se tlelo pod zrvavico, so se že oglašali sovražniki Rusije. Ni se bilo prislo do vojne, pa so že raztezali svoje dolge jezike ter se skodoželjno obračali proti Rusiji, komaj pričakovaje, da začno v vshodni Aziji grmeli topovi ter pokati puske. Ko je pa počil prvi strel, so pokazali jasno svojo barvo. Postavili so se na mah vsi na stran rumenega Japonca ter začeli pošiljati v svet vesti, ki naj bi vzbujale senzacijo v prilog Japoncem in v škodo Rusom. Od takrat dalje pišejo o Japonci na dolgo in široko, jo hvalešajo in povzdigujejo, da toliko bolj ponižujejo Rusijo. Kar je ruskega, vse to baga telizujejo, Rusija jim ni nič, Japonska pa vse. Pustili so na stran vsako trezno sodbo, vso objektivnost so vrgli v koš, kar pišejo, to jim narekuje v pero le strupeno sovraštvo do Rusije.

Boj, ki se bje v vshodni Aziji, se ne bje le med belo in rumeno pasmo, za supremacijo v vshodni Aziji med starim in novim svetom, marveč ta boj se bje tudi za bodočnost vseskupnega Slovanstva.

Ti nemški, laški, angleški sovražniki dobro vedo, kako se dviga Slovanstvo po celi Evropi na površje, čutijo vso „nevarnost“, zategadel pa skušajo vsi po svojih močeh pripomoči do tega, da bi Rus podlegel Japoncu. Ne vojskujejo se proti Rusiji le Japonci in Amerika in Angleška, ki stojita za njimi, marveč vse, kar se boji Rusije, vse v Evropi in v Aziji, vse, kar trepeče pred bodočnostjo Slovanstva, vse je stopilo v boj proti Rusiji in s tem proti vesoljnemu Slovanstvu. Vsi tisti, ki se kažejo sedaj sovražnike Rusije, so sovražniki vsega Slovanstva.

Kako pa tudi pišejo in hujskajo! Želijo, da bi vsi Kitajci ter stopili proti mogočnemu Rusu, hrepenijo po revoluciji v domači ruski hiši od strani Poljakov, komaj pa čakajo, da bi zažarel plamen splošne vstaje na Balkanu, na vidiku imajo veliko svetovno bitko med Rusi in Angleži, vse,

vse, še mala Danska bi morala nastopiti proti Rusiji!

Tako kvinkoma že zdavnaj ni gorel ogenj sovraštva proti Slovanom, kakor gori sedaj. To se vidi najlepše po listih! Kaj vse pišejo ti sovražni listi! Pišejo, da zmagojejo le Japonci ter da propadajo Rusi, celo Port-Artur je že padel v njihovih poročilih in ruskega admirala Aleksejeva so bili že ujeli — dasi Port-Artur se sedaj trdno stoji in bo stal, in dasi zapoveduje Aleksejev zdrav in svez v njem. Zato pa je treba sprejemati s skrajno previdnostjo poročila iz peres teh ljutih sovražnikov Rusije, ki stremijo le po tem: skodovati jej g mot no in pa spraviti jo ob ugled in z njo vse Slovanstvo.

Ti ljudje računajo na to, da če pade Rusija v vojni z Japonci, pade ves njen ugled, z njim pa tista bodočnost Slovanstva, pred katero trepetajo. Ako pa izide iz sedanje vojne Rusija zmagonosna, potem utegne to vplivati dobrodejno tudi na ostalo Slovanstvo, katero je se po večjem v sponah tujcev-sovražnikov. Tega pa ne, da bi se te spono razpočile. Kdo pa bode dajal potem tem ljudem velume in najboljše bojvnike za vse njihove reči? Slovanov potrebujejo, ker potrebujejo življenja, ali ako se jim odvzamejo Slovani, ostanejo le v polumrtvem životarenju, ki vodi le nizdol....

Boj proti Rusiji je boj proti celemu Slovanstvu. To smo tudi čutili na prvi hip. Zategadel pa so tako vspalntela srca vsem Slovanom, zategadel smo začutili takoj spočetka ves pomen velike vojne v vshodni Aziji! Kdo zmaga? Na to vprašanje se danes še ne more odgovoriti ali reči pa se mora, da so se z nepremišljeno srditostjo vrgli v boj Japonci z vsemi svojimi prijatelji vred. Kar na mah, z jednim zavratnim udarcem so hoteli vreči Rusa v morje — o tem so dosti očito govorila prva poročila! — ali to jim je korenito izpodletelo. Vsled tega se bolj besnijo. Na njihovi strani je sama besnost, sam srd in strupeno sikanje, na ruski in sploh slovanski pa prevdarnost.

Kdo zmaga? Sovražniki se smejejo, kar s početka so se začeli smejeti, pregovor pa pravi: Kdor se poslednji smeje, se smeje najbolje!

DOPISI.

Is Mirna. — Prisedsi 12. t. m. v bralno sobo našega vrlega društva „Ipava“, pride mi v roke zadnja števec „Primorskega lista.“ Začudim se jako, ko zagledam v njem notico iz Mirna, v kateri neki „delavec“ opisuje zadnji obč. zbor tuk. katoliškega društva. V tej notici stoji dobesedno: „Ravno ta dan imelo je društvo „Ipava“ svoj občni zbor, ali prav za prav lov na ude. To društvo se sicer hlina kot nepristransko, ali kdor ni slep, vidi, da je to društvo popolnoma liberalno. Udje tega društva plačujejo ravno toliko kot udje kat. del. društva, ali so toliko na slabšem, da v slučaju bolezn. ni dobe nikake podpore, med tem ko udje kat. del. društva dobe v slučaju bolezn. se precej podpore. Zatorej, delavci, ni treba iti se kopat v liberalno „Ipavo“, ampak vpisite se v kat. del. društvo.“

Ali ni vreden tak „delavec“ vsak dan za zajutrek par gorkih, razvidi cenj. društvo iz sledetega:

Ni je v celi goriški okolici tako zaostale občine, kakor je, žalibog, prav naš Miren. Marsikaterega pristnega narodnjaka je gotovo uže davno zabolelo srce, videti tako obsirno, tako lepo občino, katera bi lahko že davno bila zrcalo vsem slov. občinam v okrožju, — vsak dan padati bolj v brezno teme. — Da, mislilo se je vedno, da za naš Miren ni več pomoči, ni več rešitve; kajti preveč se je že zagazilo, da bi mogel doseči ono stopnjo napredka in blagostanja, ki ga uživajo že davno druge slov. občine.

Toda našlo se je, hvala Bogu, tudi v naši občini še nekaj dobrega narodnega kvasu, iz katerega so clovekoljubne duše zmesile kruh, kateri obeta obile duševne hrane za celo milo nam občino. Ta narodni kvas so oni naši vrli in nepozabni mladeniči in možje, iz katerih so požrtvovalni narodnjaki zmesili naše sedanje prakeristno društvo „Ipava.“ — To društvo ima le jedini in isti namen, le jedini in isti težki sveti smoter t. j. siriti omiko in izobrazbo, siriti pouk in napredek v našo zanemarjeno občino; kajti društvo ne pozna nikakega strankarstva ne politike. V to društvo ima prost vstop, bodisi liberalce, klerikalec, naprednjak ali de-

mokrat; kajti sole in pouka smo potrebni vsi. — Za to ima tudi ono na razpolago časopise vseh strank. Tu vidiš: „Soča“, „Primorca“, „Gorico“, „Primorski list“, „Edinost“, „Slov. Narod“, „Rudeci prapor“, „Svetilnik“, „Škrat“ i. t. d. — Za vse te časopise (izvemši dveh) ni treba društvo plačevati niti vinarja; kajti našli so se hvalevredni gospodje, ki jih razpolagajo popolnoma brezplačno. — Tudi „Slovenca“ je obljubil g. župnik, t. j. predsednik katoliškega društva, — dajati društvu „Ipava“ — in ga je tudi več časa dajal — zakaj ga je pozneje odtegnil, meni ni znano.

Torej vidite, da društvo „Ipava“ ne pozna strankarstva, ampak ono noče teme, noče nevednosti, noče pomeumnjevanja; ampak ljudstvo naj čita vse časopise, naj čuje toliko prvi kakor drugi glas zvona, če posluša tožitelja, naj posluša tudi zatočenca. Sam naj se uči naš delavec razsojevati, kaj je pravo, kaj ni pravo. Ne pa kakor se godi v kat. društvih, kjer se ljudstvo pomeumnuje in dresira v politične nakane. Tam je geslo: Le to čitaj, kar ti jaz ukažem! Drugo ne smeš! To je greh! Ali se to ne pravi ljudstvo poumnevat? Kajti z eno roko mu pusti jedno oko odprto, drugo pa mu je tisti zaprto, da bi ne ugledal resnice. To se pravi odraslega iskusenega moža spravljati zopet v neumno zibeljko.

Ker je pa jeden izmed najglavnejših namenov društva „Ipava“ sejati v našej občini mir, ljubezen in edinost, to se pravi, spraviti gorenji in dolnji del Mirna v ljubezen in soglasje ter skupno delovanje, (kar se, žalibog, sedaj pogreša) zato je društvo „Ipava“ tudi sklicalo na „Svečnico“ v gorenjem delu Mirna poučni občni zbor.

Toda čudite se! Že 15 let trohni na neki hiši pred cerkvijo neka tabla z napisom: „Katoliško delavsko društvo“. Trohni, pravim, pa ne samo tabla na steni ampak celo društvo, kajti vseh dolgih 15 let ni bilo ne duha ne sluha o kakem koristnem delovanju. Z jedno besedo bilo je društvo le — na tabli. — Toda na Svečnico, ko je društvo „Ipava“ sklicalo obč. zbor v gorenjem delu Mirna, se je začela tudi ona tabla kat. društva nepričakovano majati, ter onih par črvov, ki

Trije mušketirji.

Napisal Alexandre Dumas.

Drugi del.

(Dolge.)

»Če je bila res ona, jo najbrže premestijo iz jedne ječe v drugo. Ali kaj hočejo pričeti z ubogo stvarico, in kdaj jo zopet vidim?«

»Prijatelj«, pravi Athos resno, »pomni, da se na zemlji le mrtveci ne prikazujejo več. O tem poveš ti nekaj prav tako lahko kakor jaz, ali ni res? Če torej tvoja ljubica ni mrtva, če je to ona, katero smo videli, jo prej ali slej najdeš zopet. In morebiti, pristavi z onim odljudnim izrazom, ki mu je bil lasten, »morebiti še prej, nego ti bode ljubo.«

Ura bje polu osmih; voz se je zakasnil za dvajset minut. Prijatelji opomnijo d'Artagnana, da ima iti še nekoga obiskat, dasi mu dajo obenem razumeti, da še vedno lahko izostane.

Toda d'Artagnan je bil trdovraten in radoveden obenem. Ubil si je v glavo, da pojde v kardinalovo palačo in izve, kaj mu hoče povedati Njegova Eminenca. Nič ga ne more omajati v njegovem sklepu.

Dospelši v rue Saint-Honoré dobijo na trgu pred kardinalovo palačo tja poklicanih dvanajst mušketirjev, izprehajajočih se gori in doli in pričakujočih svojih tovarišev. Šele tu jim razlože, za kaj gre.

D'Artagnan je bil v častnem oddelku mušketirjev, v katerega je imel, kakor je bilo znano, nekoč vstopiti,

zelo dobro znan; zato so ga že naprej smatrali tovarišem. Posledica teh antecedenc je bila, da je vsakdo z veseljem sprejel nalogo, na katero je bil vabljen. Poleg tega pa je šlo po splošnem pričakovanju za to, da dajo kardinalu popra, in za taka podjetja so bili ti spoštljivi plemiči vedno pripravljeni.

Athos jih razdeli v tri oddelke, vzame poveljstvo nad jednim ter izroči drugega Aramisu in tretjega Porthosu; nato se postavi vsaka gruča nasproti jednemu izhodu na prežo.

D'Artagnan sam stopi pogumno skozi glavni portal.

Dasi je mladi mož čutil, da ima za seboj dobro pomoč, vendar ne ostane brez skrbi, ko koraka po velikih stopnicah navzgor. Njegovo ravnanje z milady je bilo precej slično izdajstvu, in on začuti politične zveze, ki vežejo to žensko in kardinala. Dalje spada gospod de Wardes, ki ga je pobil tako strašno, med kardinalove zaupnike, in d'Artagnan je vedel, kako strašna je Njegova Eminenca do svojih sovražnikov in kako zna ceniti svoje prijatelje.

»Če je pripovedoval Wardes kardinalu o najinem srečanju, kar je nedvomno, in če me je spoznal — in tako se mi zdi —, potem se moram smatrati tako nekako obsojenim,« pravi d'Artagnan, majaje z glavo. »Ali zakaj je čakal do danes? To je čisto praprsto: milady me je tožila z ono hinavsko boljo, ki jo dela tako interesantnim, in ta zadnja krivda je izbila sodu dno.«

»K sreči,« pristavi, »so spodaj moji dobri prijatelji in ne pripustijo, da bi me kam odvedli, ne da

bi me branili. Vendar se stotnija mušketirjev gospoda de Tréville ne more vojskovati sama s kardinalom, ki so mu na razpolago moči cele Francije in proti kateremu je kraljica brez moči in kralj brez volje. D'Artagnan, prijatelj moj, ti si hraber, si pameten, imaš izvrstne lastnosti, toda ženske te ugonobijo!«

K temu žalostnemu zaključku pride, ko stopi v predsobo. Službujočemu vratarju odda svoje pismo, in ta ga odpelje v čakalnico ter odide v notranjščino palače.

V tej sobi je bilo pet ali šest kardinalovih gardistov, ki ga pogledajo s posebnim smehljanjem, kajti poznali so ga in vedeli, da je d'Artagnan isti, ki je ranil Jussaca.

D'Artagnanu se zazdi, da to smehljanje ne pomeni nič dobrega; toda ker našega Gaskonca ni bilo tako lahko oplasiti, ali boljše ker vsled ponosa, lastnega ljudem njegove domovine, ni dal spoznati, kaj se godi v njegovi duši, kakorhitro je le nekoliko dišalo po strahu, — zato se ponosno postavi pred gospode gardiste ter čaka z roko ob hoku, kar napravi na gardiste utis dostojanstva.

Vratar se zopet vrne in da d'Artagnanu znamenje, naj mu sledi. Mlademu možu se zazdi, da gardisti, vidé, da odhaja, prično med seboj šepetati.

Gre po koridoru, prekorači velik salon, vstopi v knjižnico in obstoji pred možem, ki sedi pred pisalno mizo in piše.

Vratar se zopet odstrani, ne da bi zinil besedico. D'Artagnan obstane in vprašajoče zre v moža.

so uže od nekdanj spali v nje jedru spanje pravičnega, je sililo pa dan. — In razkoracil se je pred cerkvijo mož ter majestetično trobil svetu vstajenje kat. društva. — Ljudstvo zaveda je stikalo glave ter gledalo začudeno; kajti pozabilo je že davno na ono tablo pred cerkvijo; kajti poznalo ni v Mirnu nobenega delujočega društva, kakor jedino društ. „Ipava“, katero se ponasa uže s 150 udi. Da je to resnica, je razvidno iz tega, da pri obč. zboru „Ipava“ je bila navzoča ogromno množica navdušenega občinstva. A pri zborovanju kat. društva je bilo le par s silo sestavljenih odbornikov in nekaj cerkvenih pevcev pod vodstvom osebe, ki se je izrazila, da je že davno sista Mirencev in mirenskih glasov. Sicer več o tem o priliki!

Kaj se je v tem društvu sklepalo in predlagalo, je razvidno iz dopisa v „Primorskem listu“. Seveda, kakor se sliši, glavni sklep na novo zbuženega kat. društva, da se bo v bodoče več v blagor občinarjev delalo, je bil ta, da se bodo prirejale procesije, in sicer je to predlagala oseba, (katera bi vse drugo rajše bila nego čevljar) — pa samemu g. župniku se je zdel ta predlog preneumen, kajti omejil ga je toliko, — da se je skrajšalo to kratenje časa Bogu — na „Grad“.

Predragi čitatelji, ne bom vam dalje opisoval, skoro bi rekel v resnici ne obstoječega društva. Samo toliko ponavljam, kakor zgoraj, da je vreden dopisnik v „Prim. listu“ vsak dan par gorkih na zadnjo plat, kajti zaganja se le iz hudobne in neumne nevoščljivosti v društvo „Ipava“, pri katerem je, rekel bi, skoro vpisana že vsa ona malenkost udov kat. društva. Iz tega je torej razvidno, da pripoznavajo vsi tudi najzagriznejši nasprotniki, sveti in prekristni namen društva „Ipava“.

Seveda takim kopitnezem je jedina želja, da bi malenkostna udnina nesla ogromni dobiček. Gospoda! Ako bi društvo „Ipava“ obstajalo že 15 let, kakor kat. društvo, bi lahko bilo podporno že davno v mnogo višje meri nego kat. društvo. — Kajti isto je le nabiralo celih 15 let, a niti vinarja ves čas ni izdalo; kajti kakor sem rekel je spalo. Pod tistimi pogoji in pravili je vedno pripravljeno tudi društvo „Ipava“ izdajati podpore oboelim udom, kar tudi upa storiti in sicer v mnogo večji meri nego katoliško društvo. — Toliko v pojasnilo! Želite pa kaj več, je vedno pripravljen

Tudi delavec.

Trnovo pri Gorici, 17. februarja 1904.
Trnovska „stranka prava — stranka laži“ tako nas je imenoval dopisnik A. P. z Lokvij v „Primorskem listu“ št. 6. t. l. ter dodal zraven, da je dobil v „Soči“ dopis z dne 25. jan. „slučajno“ in našel v istem nič manj kakor 17 lažij: tako pravi on. Oglejmo si te laži:

1. „celo leto so agitirali... a Lokvarji niso agitirali...“ Vprašamo: Kdo je hodil

okoli po krmah in vpraševal: „Saj boš (saj boste) z nami volili?“ Kdo je bil pri Nemcih pod hšt. 5, ko ga je hišni gospodar po četrtem obisku odslovil z besedami: „Plačajte mi prej, kar ste mi se od zadnjih volitev dolžni, potem pojdem!“

2. „s peklom so strasili...“, pomislite le na pridige in osebne govore po hišah in krmah, pa... imate drugo laž!

3. „bile so grožnje pri podeljevanju spovednih listkov“. Župnik lokvarski ima vse zapisano, kar je govoril, a... onega ne: „Povejte doma vašim možem in gospodarjem, da morajo vsi priti „voliti“, in kdor ne bo z mano „volil“, ga bom v nedeljo s prizuice povedal!“

4. „čeprav so imeli 10 hektov vina na razpolago“... Ali ste sami plačali ali ne, to nas nič ne briga. Da je bilo 10 hektov na razpolago, je povedal oni Martin Kolenc, ki je dan pred volitvijo iskal volilce pri Voglarjih za „vašo“ stranko.

5. „kaj se le je bilo v spovednicah?“ To je le vprašanje, torej — nikaka laž! Ako pa hoče A. P., mu tudi tukaj povemo nekaj resnic, pardon! — nekaj laži! Spovedna tajnost!!

6. „držati se le stvarnosti“, sista laž, katero zamore g. dopisnik A. P. obesiti edino le še svojim — „bravcem“ na usta!

7. „rajni kardinal (ga je) poslal“ — namreč sedanjega župnika na Lokve. Kdo pa? Je-li bil on morda več kakor bivši kardinal?

8. „so bili zmage gotovi“... Lažnjivci po poklicu! Povejte, kje je tajnik volilne imenike falzificiral? Povejte! Koga je on terorizoval? In sploh, kako on pride do tega kot navaden volilec, kakor ste vi?!

9. „Trnovci, ki so verovali (nuncem)“... Kako ste se izrekli onega dne, ko ste pregledovali volilne imenike???

10. „bili so bolj (zato) malomarni“... Seveda! Saj dušnim pastirjem se mora verovati, ker oni — ne lažejo!

11. „vendar strašansko poraz“... gotovo se veči, ker je bil Jernejc z razsodbo c. kr. namestništva v večino izvoljen. Torej! Srečkanja ni bilo treba!

12. „enega z lažmi ukradli“... trdimo se naprej, ker je sam pripoznal!

13. „napravil je rekurz (ta lokvarski)...“ Recite, da ne?!

14. zopet „zmage pijani niso kričali ta lokvarski in tovarši...“

Kaj pa je bilo pri kilometru 14 proti Lokvam na dan, ko ste vložili rekurz pri županstvu? Da ne boste preveč skrbeli, vam povemo, da nam je isti kilometer še isti večer sporočil vaše besedilo: „Zdaj bo pa naša!“

15. „so bili večkrat v Gorici in v Trstu“ kdo? No! saj veste sami, kdo! Pomislite le nazaj na tiste lepe dneve meseca maja, ko ste na „Mostu“ celo zabili plačati „ceho“, in pa na 7. dan novembra m. l. ...., pa še drugo!!

16. „ponujali so (nunci) prisego“ — lažnjivci! Da, da! Lažnjivci stel kajti v rekurzu stoji črno na belem: „Podpisana Anton Plesničar in Franc Kodrič potrđita s prisego, da je bil c. kr. gozdar Franc Troha v imeniku a na dan volitve ni smel voliti.“

17. „klin... je fršnega poslal“ — aha g. „ekspediter“. Zadnja laž!

Pripomnimo k tej laži le to, da bi radi videli, da bi se misla, ki voža po c. kr. pošti trnovski, vjela, ker nimamo prav nič proti temu! Le videli bi radi tudi, da bi nepoklicane „misle“ ne uhajale tako prosto v „Liber natorum, sponsorum et mortuorum“, kakor se zalibog se dandanes dogaja v farovžih trnovskega gozda, kajti dotične knjige, ki spadajo vse kam drugam, ležijo navadno na „vintli“ v kuhinji.

Stranka prava.

Domace in razne novice.

Priloga. — Današnji številki smo priložili zemljevid vshodne Azije, kjer se vrši vojna med Rusi in Japonci. Po tem zemljevidu inajo vsi, ki se zanimajo za vojno, jasno pred seboj, kje se vrši vojna, in pri čitanju poročil vedno lahko gledajo ob enem na karto, da imajo čisto sliko vojne pred seboj.

Premeščanje. — Davčni nadzornik T. pl. Stefanini je premeščen iz Gorice v Poreč. Na njegovo mesto pride davčni nadzornik dr. Dorčić iz Pulja.

Umrl je v tukajšnji vojaški bolnišnici artilerijski stotnik Jos. Legrenzi. Pokopali so ga večeraj z vsemi pripadajočimi mu vojaškimi častmi.

Železniški minister Wittek v Gorici. — Železniški minister si je ogledal, ko je odšel iz Trsta, oni kos železnice Tržič-Cervinjan, ki je bil poškodovan po zadnji povodnji, iz Tržiča pa se je potem pripeljal v četrtke popoludne v Gorico ter se nastavil v hotelu „Südbahn“. Od tu je odpotoval še isti večer na Dunaj.

Mož živcev, izraba in zopetna pridobitev istih. — To času primerno snov si je izbral prakt. zdravnik dr. Baumgarten iz Wörishofna predavanjem v petek 26. t. m. popol. ob 5. uri v tukajšnji gledališki dvorani. Predavatelj je že dvanajst let specialist za živčne bolezni in zdravljenje z vodo v znamenitem zdravilišču Wörishofenskem, kjer ima zelo mnogo bolnikov na razpolago; predavanje obeta biti zelo zanimivo, posebno ker je še g. dr. Baumgarten izbořen govornik. Obisk predavanja priporočamo.

Skrajna predrznost laškega visokošolca. — Kako prav smo imeli! — V četrtke zjutraj ob 7. uri je šel laški visokošolec Rihard Skabar s slugo hotela „Angelo d'oro“ po Gosposki ulici. Ko je prišel do hiše „Goriške ljudske posojilnice“, so ga zbudili slovenski napisi tako v oči, da je začel metati na hišo konjske fige ter en napis tudi nekoliko zamazal. Sluga hotela ga je za-

drževal, ali vrli laški visokošolec je bil tako predrzen, da je metal vse eno ter kričal, da ne more tega videti, da mora pomazati. Nabralo se je hitro več radovednega občinstva na ulici. Visokošolec je šel na to spat v hotel „Angelo d'oro“, stvar pa se je naznala policiji. Policija ga je šla iskat ter ga odvedla v svoj urad, kjer so ga zaslišali, potem pa izpustili.

Tako početje laškega visokošolca Skabarja (prist. laško ime!) je pač skrajno skandalozno in nevredno pravega akademika, ali laškemu visokošolcu do pike podobno. Glejte! Ta mladenič je le prišel pogledat v Gorico, pa je že izzival Slovence, kaj bi se godilo se le potem, ako bi se taki tici stalno naselili v Gorici. Ako niti slovenskega napisu ne pusti v miru, kaj si moramo misliti, da bi počeli še le z ljudmi taki „akademiki“. Ko smo pisali, da nameravajo postaviti v Gorici laško vseučilišče, smo povedali, da bi prišlo do hudih narodnostnih bojev, kakoršnih se nismo imeli.

Kako prav smo imeli, nam je pokazal laški medicinec Skabar. Izzivali bi in provali Slovence, učili bi se pa nič v Gorici ti laški študentje! Kaj tega potrebuje Gorica?!

To početje Skabarjevo je vzbudilo med Slovenci občje ogortenje. Kaj sele bo, ako se res nastani v Gorici laško vseučilišče! Gorici preti v tem slučaju naravnost propast, ker to povemo že danes, da Slovenci bi znali izvajati posledice takih provokacij, kakoršna bi bilo laško vseučilišče z razgrajati, do skrajnosti.

Kaj pa Skabar? Ali ga zadene za skandalozno početje in za to, da je moral pomazati, kaka kazen? Ali je opravljeno že s protokolom?!

Zopet jeden Lah več v deželni službi. — Deželna hipotetna banka je razpisala službo asistenta, oziroma praktikanta. Prosilcev je bilo dosti tudi Slovencev, ali sprejeli so nekega Laha, menda se piše Guglielmi, ki ne zna nič slovenski. Tekom leta bo ta praktikant asistent, pa bo imela dežela zopet jednega laškega uradnika več na glavi. Pajer dela dosledno tako, da so Slovenci po deželnih uradih zastopani le v toliko, kar že prav mora biti; ker ze ni drugače, posadi tuintam kakega Slovenca na nižje službe, vse druge se oddajo Lahom. To dela toliko lažje, ker odkar imamo Slovenci „katoliške“ može za deželne odbornike, se niso storili niti jednega resnega koraka proti tako izzivajočemu nastavljanju Lahov v deželni službi!

Živinski trg. — Ker bo tekla nova bohinska železnica izpod Kostanjevice čez sedanji živinski trg, bo treba tam opustiti ga ter prenesti kam drugam. Magistrat misli nastaniti nov živinski trg na poti ob Soči (Via Lung'h Isonzo), to je v bližini novega mostu čez Sočo. Če je ta kraj prav primeren za živinski trg, dvomimo.

(Dalje v prilogi.)

Pričetkoma si d'Artagnan misli, da ima pred seboj sodnika, ki študira svoje akte; ali kmalu spozna, da mož na mizi piše, ali bolje popravlja vrste nejednake dolgoti, pri čemur škandira besede na svojih prstih; vidi, da stoji pred pesnikom. Za trenotek odloži pesnik svoj rokopis, na katerega ovitku je bilo napisano: »M I R A M E, žaloigra v petih dejanjih«, in dvigne glavo.

D'Artagnan spozna kardinala.

X.

Pred kardinalom.

Kardinal nasloni komolec na svoj rokopis, lice na svojo roko in ogleduje trenotek mladega moža. Nihče ni imel ostrejšega očesa od kardinala Richelieu, in d'Artagnanu se zazdi, kakor bi mu šel ta pogled po žilah kakor groznica.

Vendar ostane pri zavesti, drži svoj klobuk v rokah in čaka brez prevelikega ponosa, toda tudi brez prevelike ponižnosti, da pove Njegova Eminenca, česa želi.

»Gospod,« pravi kardinal, »ali ste vi d'Artagnan iz Bearna?«

»Da, monseigneur,« odvrne mladi mož.

»V Tarbesu in okolici je več vrst d'Artagnanov,« reče kardinal; »h katerim pripadate?«

»Sin onega sem, ki se je udeležil verskih vojev na strani velikega kralja Henrika, očeta Njegovega Veličanstva.«

»To je lepo. Vi ste zapustili pred sedmimi ali osmimi meseci svojo domovino, da poiščete svojo srečo v stolnem mestu?«

»Da monseigneur.«

»Prišli ste skozi Meung, kjer se vam je pripetilo

nekaj, ne vem več, ali zelo ali malo važnega, toda vendar nekaj?«

»Monseigneur,« pravi d'Artagnan, »čujte, kaj se mi je pripetilo...«

»Ni treba, ni treba,« odvrne kardinal z nasmehom, ki javlja, da pozna zgodbo prav tako dobro kakor oni, ki jo hoče pripovedovati; »ali ni res, priporočeni ste bili gospodu de Tréville?«

»Da, monseigneur; ali baš pri tem nesrečnem dogodku v Meungu...«

»Se je pismo izgubilo,« ga prekine Njegova Eminenca; »da, to mi je znano; ali gospod de Tréville je izvršten fiziognom, ki pozna ljudi na prvi pogled, in vam je preskrbel mesto v oddelku svojega svaka, gospoda Des Essarts, ter vam zajedno vzbudil nado, da prej ali slej lahko vstopite med mušketirje.«

»Čisto vse veste, monseigneur,« pravi d'Artagnan.

»Izza onega časa ste doživeli marsikaj: nekega dne, ko bi bili imeli biti raje kje drugje, ste šli na izprehod za samostan bosonožev; potem ste potovali s svojimi tovariši v kopalnišče Fozes, in dočim so oni ostali na potu, ste vi nadaljevali potovanje sami. To je čisto priprosto, imeli ste opraviti na Angleškem.«

»Monseigneur,« pravi d'Artagnan, čisto preplašen, »šel sem...«

»Na lov, v Windsor, ali kam drugam, to nikogar nič ne briga. Jaz vem to, ker zahteva moje mesto, da vem vsa. Ko ste se vrnili, vas je sprejela zelo visoka oseba, in z zadovoljstvom opažam, da ste ohranili spominek, ki vam ga je dala.«

D'Artagnan hitro zasuče prstan z demantom, ki ga je dobil od kraljice; toda bilo je prepozno.

»Dan potem vas je obiskal de Cavois,« nadaljuje kardinal; »prišel je, da vas povabi v palačo; tega obiska niste vrnili, ali niste ravnali prav.«

»Monseigneur, bal sem se, da sem si nakopal nemilost Vaše Eminence.«

»Ej, zakaj, gospod? S tem, da ste izvršili povelja svojih predstojnikov z večjo razumnostjo in večjim pogumom, kakor bi bil storil to kdo drugi, si nakopati mojo nemilost, dočim zaslužite pohvalo! Jaz kaznujem ljudi, ki so nepokorni, ali ne ljudij, ki slušajo kakor vi... le predobro slušajo... Mislim, da sem vam to dokazal: spomnite se onega dne, ko sem vas povabil k sebi, in si poskusite oživiti v spominu, kaj se je zgodilo še isti večer.«

To je bil isti večer, ko so odvedli gospo Bonacieux. D'Artagnan se zgrozi; in spomni se, da se je peljala uboga žena mimo njega šele pred pol ure, gotovo odpeljana še vedno od iste sile, vsled katere je izginila.

»Kratkomalo,« nadaljuje kardinal, »ker nekaj časa sem nisem več slišal govoriti o vas, sem hotel izvedeti, kaj počnete. Poleg tega ste mi pač dolžni še nekaj hvaležnosti: gotovo ste opazili sami, kako zelo se vam je prizanašalo pri vseh teh dogodkih.«

D'Artagnan se spoštljivo prikloni.

»To ne prihaja samo od čuta naravne pravičnosti,« nadaljuje kardinal, »ampak tudi od onega načrta, kateri sem si napravil glede vas.«

D'Artagnan strmi bolj in bolj.

»Hotel sem vam razložiti ta načrt onega dne, ko ste dobili moje prvo povabilo, ali ni vas bilo. K sreči s to zamudo ni ničesar izgubljenega, in izveste ga danes. Sedite semkaj k meni, gospod d'Artagnan: vi ste predoher plemič, da bi ga poslušali stojé.«

In kardinal pokaže mlademu možu s prstom stol; toda Gaskonec je bil nad tem, kar se je godilo, tako začuden, da počaka drugega znamenja, predno sluša.

Kovačnica za klerikalne učitelje
se prav lahko imenuje tukajšnje žensko učiteljske. Neke čudne duh veje iz sedanjega vodstva, nad katerim se javnost sedaj jezi, sedaj pa ga zasmehuje. Ravnatelj gre v svoji skrbi za gojenke očitno predalet, saj jim hoče biti oče, mati, pestunja in ne vemo, kaj še. Starši skoro niso več gospodarji svojih otrok. Pred pustom zlasti se zbudijo v njih čudne skrbi. Gospodicine, ki stejejo 18, 19 do 20 let ter vstopijo v kratkem v polno življenje, svobodne, prepuste samim sebi, ne smejo nikamor ganiti — samo v Čitalnico pa smejo. Tje jih nažene, nikamor drugam, pa če so se poč takim varstvom, ne smejo. Pa, saj se se na koncerte pevkega in glasbenega društva ne upajo! Samo v Čitalnico! Tu vmes pa je nekaj, kar postavlja v jako čudno luč unetega klerikalnega ravnatelja! Odredil je že pred časom, da hodijo kandidatkinje v šolo 1/4 ure pozneje nego srednješolci in 1/4 kasneje iz šole. Odredil je tako vsled velike skrbi, da se ne morejo srečavati ter da ne zletavajo sem in tje zaljubljeni pogledi mladih ljudi ter se ne razvnamajo srca, dasi mora vsakdo dobro vedeti, da je pa drugače časa dovolj za to, ako bi res taka „nevarnost“ obstojala med srednješolsko mladino! „Čez tri gore, čez tri dole“ in se čez gre zaljubljenec v narodni pesmi v vas, kaj mu mari utesnena četr ure! Drugače taka skrb — ali glej in strmi, kaj je v Čitalnici. Z gimnazija naze-nejo v Čitalnico študente, z učiteljskega pa kandidatkinje. „Raj“ je „zaplankan“ drugače od izvestnih strani, na cesti se mladi ljudje niti pogledati ne smejo, — ali v Čitalnici pa smejo skupaj biti ter se vrteti v plesu, o katerem piše „Primorski list“, kako da je pregrešen. Strašna logika! Tam, kjer je kaj klerikalnega, smejo biti, drugodi nikjeri, vse na klerikalno komando, kakor da morajo potem, ko izstopijo z učiteljskega, naravnost pod komando farovžev. Treba je pač gotovo za mlado dekle, da ostane v vseh potrebnih mejah, ali tako jih omejevat, kakor hoče g. Križnič, pa ne gre. To je sicer pristno klerikalno ali dobro vzgojevalno ni. Ali ni pravilneje, da se učijo mlada dekleta spoznavati svet ter si utrdijo značaje in se naučijo samostojno živeti, kakor pa da butnejo v svet preplašene in neizkušene. Saj take mnogo lažje zaidejo nego druge, ki že umejo svet. Seveda, po farovžih imajo rajši neizkušene in preplašene, to stoji! Ali učiteljske ima namen dati dobrih in značajnih učiteljic, ne pa plašnih klerikal in prijateljic farovžev. Zategadel pa se moramo upirati ravnanju z dekleti na tukajšnjem učiteljskem, ker isto ni v nikakem skladu s pravim poklicem učiteljske. Gosp. Križnič, malo manj birokratstva, manj službe klerikalizmu, pa več pravega pedagoskega duha in značajnega moškega ravnanja — potem ne bo v javnosti nikakih pritožeb, tako pa se množijo od dne do dne!

Slovenski oče.

Ples „Slov. bralnega in podpornega društva“ dne 1. t. m. v Čitalnici dvorani se ni le moralno marveč tudi gmotno dobro sponesel. Dohodkov je bilo K 193:30, stroškov K 161:48; prebitka je bilo K 31:82, kateri znesek se je pristel rezervnemu zalogu domačega bolniškega zaloga. Vstopnino so preplačali naslednji gg.: Dr. Henrik Tutma 20 K, dr. Dragotin Treo 10 K, Vekoslav Zajec 10 K in razni drugi gg. z malimi zneski. Ker se niso mogli udeležiti plesa, so društvu doposlali naslednji gg.: Golja Ivan 10 K, Rovani Josip 5 K, Baron Winkler 4 K, Zadel Josip 2 K, Bižek Josip 1 K. Vsem preplačnikom, darovalcem in udeležnikom izreka v imenu „podpornega društva“ svojo iskreno zahvalo veselični odsek.

Bojkot vojaški godbi je napovedal „Il Comitato Triestino d'azione pro Venezia Giulia“. Izdal je oglas, v katerem pozivlja Lahe, naj preklinjajo vsaki dan Avatrijo ter naj nikar ne hodijo poslušati vojske godbe. Ali so tako ravnali naši bratje v Lombardiji in v Benetiji, ko so jetali pod jarmom..... (trpek pridevek!) hise Habsburške. „Comitato“ zahteva, da to neha nemudoma, kakor tudi naj zapuščajo lokale, v katerih se vrše vojaški koncerti. Skončuje pa: „Mostriamoci all'altezza degli ungheresi, dei croati, degli czechi, (čudno!) dei rumeni e gridiamo fidenti: Viva l'Italia!“

Taki listki so se razpošiljali te dni tudi po Gorici, torej naj bi veljal bojkot tudi vojaški godbi v Gorici! Irredente pa kljub takim pojavom na visokih mestih ne poznajo!

O cerkljanski mlekarici se je lansko leto toliko slave prepelo po klerikalnih časopisih, sedaj pa vlada v nji le še „ravs in kavs.“ Jez razteza v njej svoje spicaste sivanke, pa celo društvo mu jih ne more populiti. Pravijo, da vlada največji nered pri mlekarici. Člani se odpovedujejo, pristopiti pa ne mara nobeden, ker se vsak boji, da se natakne na jezeve sivanke. O tej mlekarici homo se pisali.

Razstava del vajencev. — Zavod za pospeševanje obrti hoče privediti meseca maja v Gorici razstavo izdelkov vajencev raznih strok. Vajenec mora narediti svoje delo sam, naredi pa lahko, kar hoče, ali sam ali v dogovoru z gospodarjem. Delo mora biti kaj praktičnega, kaj rabljivega. Poleg del vajencev se pripuste na razstavo tudi dela pomočnikov, ki so letos skončali svoj čas vaje. Razpisane so diplome in nagrade.

Zakaj silijo duhovniki v komisije za odmero osebne dohodnine? — V „Prim. listu“ od četrtka smo čitali dolg poziv nekega duhovnika do svojih sobratov, naj se oglasio vsi tisti duhovniki, katerim „se godi krivica“ pri odmeri osebne dohodnine, da se postavijo po robu temu potom kakega odvetnika. Znano je, da duhovniki radi učijo: Dajte cesarju, kar je cesarjevega! ali branijo se pa na vse kriplje plačevati svojim dohodkom primeren davek, tako se branijo, kakor nikdo drugi. Eh, te fasije!

Kako malo je po njih resnice od strani gg. nunccev, smo pojasnili že večkrat. Celotaki, o katerih je obče znano, kako velike dohodke imajo, napovedujejo le male zneske, strahno pa se jezijo, ako jim odmerijo primeren davek. Res je, da je davčni vijak navadno brezobziren ter da tega ali onega obrtnika, trgovca itd. neusmiljeno stiska, ali res je pa tudi, da nasproti duhovnikom na sploh ne vidimo tistega strogega odmerjevanja. Ali zadovoljni se vedno niso, se to hočejo skriti — da bodo toliko več morali plačevati drugi sloji! Plačati, to jim ne gre, in da bi se še vspesneje branili davka, silijo v komisije za odmero osebne dohodnine, in ker se takim volitvam daje le premo paznosti od drugih strani, prodirajo... Kakor se vidi iz onega poziva v „Prim. l.“, jim ni mar za druge, z a se pa hočejo storiti vse korake, samo da bi plačevali tako majhen davek, da bi ne bil v nikakem skladu z resničnimi dohodki. Oj, ta žep, oj ta bisaga!

Na Lokvah so imeli 14. t. m. ob 1. uri popoldne ustanovni shod delavskega podpornega društva alias „kronkenkase“ za celo županstvo Trnovo, pa so zborovali sami — Lokvarji, ker drugi se shoda niso udeležili.

Slabo znamenje vže pri rojstvu! Zmagali pa so vendarle, kakor lansko leto 22. februarja, ko so bili sami.

Za nameček je bila po shodu prosta zabava: „Trganje kmofov (za kaso?), pljuvanje v obraz in pa — klofutanje!

Kakor se vidi, bode „kronkenkasa“ imela dovolj — posla.

Dornberški novičar nadaljuje svoje falotske spletke proti tamkajšnjemu postsjencelniku, ki mu je trn v peti edino le radi tega, ker noče biti klerikalec. Oj, ko bi bil klerikalec, potem pa bi ga hvalili na vse pretege! Tako pa delajo z vso silo na to, da bi ga spravili proč. Makari tudi če pride Nemec, samo Slovenca neklerikalca nočejo tiči v dornberškem farovžu. Tako se že težko borimo za slovenske železniške uradnike, dornberški črnih pa obrekuje in laže, samo dabi odstranil iz Dornberga Slovenca! Toda upamo, da se mu to ne posreči, kajti žalostno bi bilo, ako bi izdala toliko hudobija posvečenca nasproti uradniku, ki vrši redno svojo službo ter se obnaša sploh korektno ter je priljubljen pri vseh, ki znajo soditi s svojo glavo!

„Novičar“ imenuje društvo „Naprej“ društvo pivcev in plesočev. Meri naj rajši svoje „izobraževalno društvo“, katero „izobraznje“ svoje člane tako, da so vedno bolj surevi. Tudi zadnjč so hoteli na plesu napraviti pretep, ali ni se jim posrečilo. Zategadel bi bilo prav, da krsti novičar svoje društvo za društvo pivcev in pretepačev. Tisto je pravo! Le pred svojim pragom!

Načelstvo in nadzorstvo Hranil. in posejil. v Skrljlah je sklenilo v skupni seji 7. t. m. izjavo na napade v listu „Gorica“ od 9. januarja 1904. pod zaglavjem „Liber. učit. — cast. straža socijal. demokrata Ko-

pača“, odstavek drugi. Ker smatra dopisnik glede gosp. Ant. Vrčona, da je njemu „Gosp. zveza“ ustanovila posojilnico, posodila denar K 10.000, dobiček pa da daje „Goriš. tiskarni“, in da je izbral ves kredit, potem pa da je pristopila še k „Celjski zvezi“, vse na komando Vrčona, izjavljamo, da posojilnice ni ustanovila „Gosp. zveza“, ampak tukajšnji rodoljubi na željo ljudstva. Ako nam je posodila „Ljudska posojilnica“ v Ljubljani, ne pa „Gosp. zveza“ kakor pravi dopisnik, denar, zato ji moramo obresti plačati, kakor bi bili morali drugim posojilnicam, katere bi bile rade nam dale kredita. Brez skrbi bi ga tudi dale, saj je jamstva za K 50.000 — ne pa za K 10.000.

Peče ga, da smo dali račune tiskati „Goriš. tiskarni“, ali dali smo le zaslužek, kar si je zaslužila, ker nas je postregla najbolje. To pa Vas nič ne boli, ker nimate pri nas nič opraviti, držite se več Svojega posla in pometajte bolj po klerikalnih posojilnicah. Našo posojilnico opravlja načelstvo in nadzorstvo, ne, kakor mislite Vi, samo Vrčon. Najbrž pa merite brač po sebi, da ste Vi absoluten gospodar pri Vaši posojilnici. Kadar pa pišete o kateri osebi, ne mešajte tudi zavoda vmes, kar bodedo naprej z gospodarskega stališča vedno obsojali.

Ne pustimo pa nas komandirati od Vas niti Vaše stranke, ter Vam svetujemo za naprej držati jezik za zobmi, da se se bolj ne lopnete po njem.

Štrajk v Podgori traje dalje. Soc. vodje so se potrudili s posredovanjem pri ravnatelju papirnice, ali vse zaman. Posredoval je Kopač pa tudi nadkomisar iz Gorice, pa brez vspeha. Ravnatelj pravi, da ne sprejme niti enega odpustitih delavcev nazaj. Odboru je rekel, da so odpusteni vsi delavci, ako ne pojdejo takoj delat. Rasolin Peter, ki je bil odpušen zadnji, je vstopil v tovarno l. 1856. Ravnatelj odpusča domače delavce ter kliče Nemce v delo.

Sedaj pa čujte še nekaj! Vsak, kdor sodi prav, stoji na strani delavcev, podgorški p. p. Golob, sloveč po svojih grdih pridigah, pa se je postavil na stran ravnatelja ter goni v cerkvi in po „Prim. l.“ delavce nazaj na delo. Da je že on posredoval, pravi. Kaj je posredoval? Nič. Silil, na jih vstopi vsaj toliko, da more začeti delo vsaj z enim strojem. Lepe nauke daje ta božji namestnik: da naj zapustijo solidarni delavci ubogega brez vzroka odpustenege ter se postavijo na stran znanega ravnatelja! Kcliko je vredna krščanska demokracija! Kaj tako veleva ljubezen do bližnjega?!

Veselica povski-bralnega društva „Orel“ na Trnovem dne 14. t. m. se je obnesla kljub slabemu vremenu, bojkotiranju klerikalcev in lokvarske „kronkenkase“, ki je imela isti dan ustanovni shod (pa klavern!), prav dobro v vsakem obziru. Posebno je ugajalo petje, zlasti Aljašev zbor: „Triglav“ pa moški zbor z bariton solo g. Št. Ferluga:

„Vi ste hrabri,“ nadajuje Eminenca; „vi ste pametni, to velja več. Jaz ljubim ljudi, ki imajo glavo in srce. Ne strašite se,“ pravi smehljaje, „pred ljudmi ki imajo srce, razumem srčne, pogumne ljudi; ali dasi ste še tako mladi in dasi ste komaj stopili v svet, imate že močne sovražnike: če se jih ne bodede čuvali, vas pogubijo.“

„Žalibog, monseigneur,“ odvrne mladi mož, „zelo lahko, to je gotovo, kajti oni so močni in imajo trdno oporo, dočim sem jaz sam!“

„Da, to je res; ali dasi ste tako osamljeni, ste vendar storili že mnogo in storite — o tem ne dvomim — še več. Vendar rabite, kakor se mi zdi, pri čudoviti poti svojega življenja, ki ste jo nastopili, nekega vodstva, kajti če se ne motim, ste prišli v Paris s častihlepno idejo, da napravite tukaj svojo srečo.“

„V dobi bedastih nad sem, monseigneur,“ pravi d'Artagnan.

„Bedaste nade so le za tepce, gospod, ali vi ste duhovit mož. Kaj bi rekli k mestu zastavonoše v moji gardi in k jedni sotniji po končani vojni?“

„Ah, monseigneur!“

„Sprejmete, ali ni res?“

„Monseigneur!“ odvrne d'Artagnan z zbeganim obrazom.

„Kako, odklanjate?“ vsiklikne kardinal začudeno.

„Sem v gardi Njegovega Veličanstva, monseigneur, in nimam vzrokov, da bi bil nezadovoljen.“

„Ali meni se zdi,“ pravi Eminenca, „da je moja garda tudi garda Njegovega Veličanstva in da se služi kralju, naj se služi v kateremkoli francoskem oddelku.“

„Monseigneur, Vaša Eminenca je razlagala moje besede napačno.“

„Pretveze iščete, ali ni res? Razumem. No, to

pretvezo imate. Povišanje, pričetek vojne, prilika, ponujena vam od mene, to nasproti svetu zadostuje. Pretvezo za vaše lastno srce pa vam da potreba varnega varstva. Dobro je namreč za vas, gospod d'Artagnan, da izveste, da so vas pri meni težko obdoližili; svojih dni in nočij ne posvečujete samo kraljevi službi.“

D'Artagnan zarudi.

„Sicer pa,“ nadaljuje kardinal, položivši roko na kup papirja, „imam tukaj cel kup aktov, tiščitih se vas. Ali predno jih prečitam, sem se hotel še pomeniti z vami. Poznam vas kot odločnega moža, in pod dobrim vodstvom bi vam mogla vaša dela mnogo koristiti, mesto da bi vas zavajala k slabemu. Pomislite torej in odločite se.“

„Vaša dobrotljivost me je zmedla, monseigneur,“ odvrne d'Artagnan, „in v Vaši Eminenci vidim veliko dušo, proti kateri se zdim samemu sebi majhen kakor zemski črv; ali ker mi dovolite govoriti naravnost, monseigneur...“

D'Artagnanu zastane beseda.

„Da, govorite.“

„No, prav, torej moram priznati Vaši Eminenci, da so vsi moji prijatelji mušketirji in kraljevi gardisti, dočim služijo moji sovražniki po nerazumljivem naključju Vaši Eminenci. Tem bi torej ne bil dobrodošel in bi me gledali grdo, če bi sprejel vašo ponudbo, monseigneur.“

„Ali se vas polašča že ponosna domišljija, da vam ne ponujam tega, česar ste vredni?“ vpraša kardinal z zaničevalnim nasmehom.

„Monseigneur, Vaša Eminenca je z menoj stokrat predobra, in prav nasprotno mislim, da še nisem storil dovolj, da bi bil vreden vaše dobrotljivosti. Obleganje La Rochelle-a se bliža, monseigneur; služil bodem

pred očmi Vaše Eminence, in če bom imel srečo, da se boded pri tem obleganju vedel tako, da zaslužim, da obrnem vaše oči na se, potem imam za seboj vsaj jedno odlično dejanje, da opravišim varstvo, s katerim me počastite. Vsaka stvar se mora zgoditi ob svojem času, monseigneur; morda boded imel potem pravico, da se udam; v tem trenutku bi se navidezno prodal.“

„To se pravi, da se obotavljate, služiti meni, gospod,“ pravi kardinal z glasom nejevolje, kateri pa je bilo pridruženo neke vrste spoštovanje. „Ostanite torej prosti ter ohranite svoje sovrašstvo in svoje simpatije.“

„Monseigneur...“

„Prav, prav,“ reče kardinal, „nisem hud na vas; ali pomnite: dosti je opraviti s tem, da človek štiti in poplača prijatelju, sovražniku ni nihče ničesar dolžan. Kljub temu pa vam hočem nekaj svetovati: držite se dobro, gospod d'Artagnan, kajti izza trenutka, ko odtegnem jaz od vas svojo roko, ne dam za vaše življenje niti vinarja.“

„Poskusil hočem, monseigneur,“ pravi Gaskonec s plemenito samozavestjo.

„Če se vam pripeti v bodočnosti pri neki priilki kaka nesreča,“ pravi Richelieu s povdarkom, „pomnite, da sem vas iskal in sem storil vse, kar sem mogel, da bi se vam ta nesreča ne bila pripetila.“

„Naj pride karkoli,“ pravi d'Artagnan, položivši roko na prsi in priklonivši se, vedno bom hvaležen Vaši Eminenci za to, kar ste mi storili v tem trenutku.“

„Torej se vidiva zopet po vojni,“ kakor ste rekli, gospod d'Artagnan; zasledoval vas boded s svojim očesom, kajti prisoten boded,“ odvrne kardinal, kazaje s prstom na krasno opravo, ki si jo obleče, „in ko se vrnemo, napraviva račun!“

„Ah, monseigneur,“ vsiklikne d'Artagnan, „nej

„Doli v kraju“. Sodba je bila le ena: Taksno naj bi bilo petje povsod!

Agent za šivalne stroje pred sodnijo. — France Strmčnik iz Luč, potovalec za šivalne stroje, je po Kranjskem in po Gorjiškem razne stranke osleparil za 190 K 26 v pod pretvezo, da bode proti predplačilu 5 ali 10 K poslal naročene šivalne stroje, pa tudi pod primernim predujmou posamezne dele strojev. Meseca vinotoka 1903. je svojima delodajalcema Deklevi & Saunigu v Gorici poveril 10 K in strojne dele v vrednosti 3 K 10 v. Dne 17. kimovca m. l. je Ivani Zalar vzela zlat prstan, vreden 9 K 50 v. Ker je bil Strmčnik zaradi enakih goljufij že kaznovan ter bil tudi pod policijskim nadzorstvom, pa je svoje bivališče samovoljno zapustil, obsodilo ga je sodišče na 15 mesecev ječe.

Tečaj za minarje so otvorili v četrtek v Krmini, in sicer vsled prizadevanja zavoda za popravljanje obrti.

Naučanje. — Sadjarsko in vinarско društvo v Kanalu odda tudi letos sledeče kolci amerikanskih trt: a) Riparia Portalis: št. I. 6300, št. II. 8200, št. III. 11300; b) Ruperstris Monticola: št. I. 3900, št. II. 5200, št. III. 9800. Tudi odda okoli 6000 bilf teh trt. Kolci št. I. so prtilikovci, št. II. srednje debelosti, št. III. vrhi in postranske veje. Cene so sledeče: št. I. po 80 vin. za 100, št. II. po 50 vin. za 100, št. III. po 30 vin. za 100. Udje društva dobé jih, kolikor jih rabijo za svojo potrebo, za polovico navedenih cen. Kolci in bilfe se bodo oddajale od 22. t. m. dalje. Pisma naročila naj se pošiljajo na naslov: Sadjarsko in vinarško društvo v Kanalu.

Bralno in pevsko društvo v št. Andrežu sklicuje izredni občni zbor v prostorih g. Petra Lutmana v nedeljo 28. t. m. ob 4. uri popoldne. Dnevni red: razgovor o društvenih razmerah. K obilni udeležbi vabi odbor.

Kmalu ga je norec ubil. — V tukajšnji bolnišnici usmiljenih bratov bi bil norec, neki 38-letni Josip Sorč z Bovskega, kmalu usmrtil streznika Luka Krizniča (ki je bil poprej vratar.) Dajal je Sorču jesti. Ta je pa hotel ubežati. Kriznič mu seveda tega ni pustil, nakar ga je Sorč zagrabil za prsi, mu vzel ključ iz zepa ter ga neusmiljeno bil. Norec je bil le v sraciji, zato ga ni imel Kriznič kam priti. Slednjč št. padla. Kriznič je ostal pod Sorčem. Dasi je klical na pomoč, se s početka niso zmenili za to, ker norci vedno kričijo, slednjč št. šla dva gori, odkoder je prihajal krik, ter rešila ubogega Krizniča iz norčevih rok. Ako bi jih še ne bilo, ga je ubil. Borba je trajala četr ure. Krizniča so na to spravili v bolnišnico, kjer ga sedaj zdravijo. Ranjen je zlasti po glavi in na desnem očesu, ker norec je meril v glavem na oči. Želimo, da skoro okreva.

Razglednice društva „Vesno“ na Dunaju. — Opozarjamo še enkrat na nove umetniške razglednice društva „Vesno“. Izšlo

je dosedaj 6 različnih umetniških razglednic. Pošiljajo se le cele serije po sledečih cenah (vštevisi poštino) 60 (6 razl.) 4-40 K, 600 (6 razl.) 36 — K. Ker je čisti dobiček namenjen za priredbo društvene razstave, pričakuje podpisani odbor prav obilnega povpraševanja po edinih umetniških narodnih razglednicah. Za odbor: Aleksander Šantel m. p., tč. preds., Viljem Sever, tč. blagajnik. Naslov: Dunaj III. Rennweg 1.

Opozarjamo na vabilo k občnemu zboru „Okrožne hranilnice in pos. v Sežani“, priobčeno med današnjimi inserati.

Odpri lekarni. — Jutri popoldne bosta odpri v Gorici lekarni Cristofoletti-Gliubich.

Stanovanje s hrano, bolj sredi mesta, išče v Gorici stalno bivač gospod. Ponudbe na naše upravnistvo.

Sprejme se spretnega kolporterja pod ugodnimi pogoji. Ponudbe na upravnistvo „Soča“.

Oddajo se v najem elegantne mobilje, elegie-citre z notami in solo, pozlačena salonska svetilnica, ogledala, podobe, namizni prti in blazine. Tekalšte Frana Josipa št. 35, II. nadstr.

Napačno probavljanje je vzrok mnogih bolezni. — Stalno uravno prebavila uredi uporaba izvrstnega zdravnika Rosa balzama za zelodec iz lekarne B. Fragner, c. kr. dvorni založnik v Pragi. Isti se dobiva tudi v tukajšnjih lekarnah. Glej inserat! 1

Razgled po svetu.

Državni zbor se snide brzkone dne 3. marca. Če se češka obstrukcija — obrne tudi proti predlogi o kontingentu novincev, bo državni zbor proti koncu marca odložen, a se snide zopet začetkom aprila. Potem bo zboroval najdalje do konca maja, ko se prične v Budimpešti drugo zasedanje delegacij.

Avstrijska delegacija. — Pričetkom seje 16. t. m. je vojni minister odgovarjal na več interpelacij. — Na to se je Derschattov predlog glede vojaških pokojnin odkazal proračunskemu odseku. Delegacija je potem začela razpravo o rednem vojnem proračunu. Deleg. Kaftan je zadovoljstvom pozdravljala rezervatno naredbo glede polkovnega jezika. Deleg. Biankini je Rusom povodom rusko-japonske vojne izrazil svoje simpatije in je za Hrvate zahteval, kar se tiče vojske, iste pravice, kakor so se dovolile Mad'arom. Slednjč govoril je še deleg. Ryba. Med doslimi spisi je interpelacija posl. Biankinija, v kateri se zahteva odprava provizoričnega stanja zavoda Sv. Jeronima v Rimu in razne druge interpelacije.

V ogrski delegaciji je interpeliral 15. t. m. delegat Rakovsky ministra zunanjih zadev, ali je res, da pri lanskih italijanskih manevrih v Vidmu avstrijski fmlt. Steiningler le zategadelj ni pozdravil italijanskega kralja, ker so avstrijski državljani iz sosednjih pokrajin prisli v množinah pod italijanskimi zastavami in grbi avstrijskih mest demonstrirati pred italijanskega kralja ter jih je kralj tudi

sprejel; nadalje ali je res, da so povodom teh manevrov italijanske čete opetovano prekoracile avstrijsko mejo, in da je avstrijska vojna uprava bila primorana odposlati več vojakov stražit meje.

Odgovor na to v imenu ministerstva za vnanje reči se glasi, da se je izvršil pozdrav ital. kralja po fml. Steininglerju redovito ter da je bil ta tudi odlikovan z redom. Drugo pa da ni res.

Znamenita slovenska slavnost se bo vršila 24. svečana na Dunaju. Akad. društvo „Slovenija“ tedaj proslavi v krogu dunajskih Slovanov z velikim koncertom in plesom jubilej svoje petintridesetletnice. Da bo nastop časten, je „Slovenija“ skrbela. Vspeh koncerta je gotov, ko vidimo mej sodelavci prvo slovensko društvo na Dunaju „Slovenski spevacki spolek“, priljubljena operna pevca gdc. Miro Korosec in gg. Marka Vusković, dalje že zdaj dobroznani prvi jugoslovanski godbeni kvartet pod vodstvom slavnega vijo-linista g. Jeraja ter članov konservatorista g. Stano in tovarišev Lenarčiča in Šantla. Plesno godbo oskrbi bosanski polk. — Razun slovenske družbe pa veže „Slovenijo“ tudi hvaležnost do velike dobrotnice dunajskih dijakov „Podpornega društva za slov. visokosolce na Dunaju“. Njemu pripade dohodek koncerta in plesa. Vršil se bo v prekrasnih prostorih hotela Savoy. Zanimanje za ta slavnostni koncert je jako veliko med dunajskimi Slovani, posebno med Čehi in Rusi.

Nadeja je upravičena, da bode ta večer v čast slovenskemu življu na Dunaju.

Avstrijska križarka „Elizabeta“, ki je na potu v Avstralijo prišla v Batavijo, odide na azijsko bojišče. Na ladiji je 418 mož. V Aziji se že mudi ladija „Aspern“.

Poskusno streljanje z novimi topovi. 17. t. m. se je o navzočnosti delegatov vršilo na Steinfeldu poskusno streljanje z novimi topovi. Istemu so nadalje prisustvovali nekateri ministri, generali, štabni častniki in drugi odličnjaki. Napravili so se poskusi tudi z jednim topom iz Škodove tovarne, nadalje poskusi, ki so dokazali, da topovi iz bronane dopuščajo višanjo početne brzine nad 500 metrov. Delegati so bili popolnoma zadovoljni z vspehi poskusnega streljanja.

Frizura Japonk. — Japonke se česejo tako, da spozna domačin takoj po frizuri tudi srce dotične dame. Deklice imajo na čelu zasukane lase v podobi metulja ali pahljate. Vdove, ki si iščejo tolažnika za izgubo moža, imajo kite na temenu pritrjene z željvinimi glavniki. Vdove pa, ki hotejo ostati zveste le spominu svojih mož, si česejo lase povsem gladko.

Šolstvo na Japonskem je od leta 1871. zelo napredovalo. Šolski obisk je obvezen, vendar se pri tem ne postopa posebno strogo. Otroci se od 6. do 10. leta poučujejo v elementarnih šolah ter obiskujejo potem štiri leta višjo elementarno šolo, v kateri se poučuje tudi naravoslovje, angleško, poljedelstvo in trgovino. Vse elementarne

šole vzdržujejo občine. Razun tega je na Japonskem zelo mnogo zasebnih šol. Dekliških šol primanjkuje. Srednje šole so gimnazije in tehnične šole. Od leta 1894. obstoji vseučilišče v Tokiu, ki ima 150 učiteljev, 6 fakultet in 1400 učencev. Nemški, francoski in angleški učitelji uče v svojih jezikih. V medicinski fakulteti so predstudies, poučna metoda in učna sredstva nemška. Knjižnice so v raznih mestih, največja z 295.000 zvezki je v Tokiu.

Vojna med Rusi in Japonci.

Vest o porazu Japoncev na Liaotongu se potrjuje. Stiri japonske ladje so se vzdrale severo-vzhodno od Port Artura in poskusile izkrcati večje število vojaštva. Izkrcanje se jim je posrečilo in že so spravili na suho celo brigado, obstoječo iz 5000 do 6000 mož. V istem hipu pa so jih obkolili Rusi z 12.000 možmi, med katerimi sta bila tudi dva polka sibirskih strelcev. Japonci, kateri so mislili, da ni nikjer v bližini ruškega vojaštva, so bili hudo preseneteni, ko jih je rusko topničarstvo jelo obsipati s šrapneli in jih je pehota napadla od vseh strani. Ko so Japonci uvideli, da ni upati, da bi se mogli uspešno ustavljati Rusom, katerih število je vedno narasčalo, je japonski poveljnik dal ukaz, da se naj vojaki umaknejo na ladje. Japonci so se z največjo hitrostjo jeli umikati in posrečilo se jim je po občutnih izgubah zopet vkrcati vse svoje vojaštvo razen dveh polkov, katerim so Rusi zastopili pot in jih popolnoma uničili. V celem je bilo pobitih kakih 2000 Japoncev.

Tudi Japonci že sedaj odkrito priznavajo, da je njih vojna proti Rusom v prvi vrsti naperjena proti beli rasi. Japonski list „Osaka-Asaki“ pravi, da je vojna proti Rusiji nekaj čisto drugega, kakor je bila vojna proti Kitajcem. Vojna proti Rusiji je vojna mongolskega plemena proti belemu plemenu, katera provzroči novo dobo v zgodovini mongolske rase. Treba je torej žrtvovati zadnji novc in zadnje kapljo krvi, da napočí nova znamenita doba v zgodovini mongolskega plemena, ki bo razširila in zagotovila moč in prevlado rumene rase. To so končni cilji Japoncev, da bi vse narode mongolskega plemena združili v eno zvezo. Da bi to tem ložje dosegli, hotejo, ako treba tudi na umeten način, vzdržati v vseh narodih na vzhodu, zlasti pa pri Kitajcih vero, da je japonsko orožje nepremagljivo, da bi jih s tem priklenili na-se in si zagotovili sprva njihovo pomoč, potem pa nadvlado nad njimi. V to svrhu pa tudi tresijo v svet samo vesti o svojih sijajnih zmagah. In v resnici so s temi svojimi načrti že dosegli velik uspeh na Kitajskem. Kitajci so baje že vsi navdušeni za Japonce in vplivnejši politiki že prav nič ne prikrivajo, da težé po tem, da bi se cim preje sklenila trdna alijanca med vsemi narodi mongolskega plemena.

dajte mi čutiti teže svoje nemilosti; ostanite nevtralni, monseigneur, če vidite, da ravnam kakor poštenjak.

»Mladi mož,« pravi kardinal, »če vam bom mogel še enkrat reči to, kar sem vam rekel danes, vam obljubljam, da storim tako.«

Te zadnje Richelieujeve besede so izražale grozen dvom; d'Artagnan se jih prestraši bolj, nego bi se prestrašil grožnje, kajti bile so svarilo. Odpre usta, da bi odgovoril, ali kardinal ga z dostojanstvenim migljajem odslovi.

D'Artagnan odide; toda pri vratih mu skoro zmanjka poguma za to in skoro bi se vrnil. Ali prikaže se mu resni in strogi Athosov obraz. Ako sklene s kardinalom zavezo, ki mu jo ta ponuja, mu Athos več ne poda svoje roke, ga Athos zataji.

Ta strah ga obdrži: tako velik je upliv resnično velikega značaja na vse, kar ga obdaja.

D'Artagnan odide po istih stopnicah navzdol, po katerih je prišel, ter najde pred vrati Athosa in štiri mušketirje, ki so pričakovali njegovega povratka in se pričeli že vznemirjati. Z eno besedo jih d'Artagnan pomiri, in Planchet hitro obvesti ostale straže, da ne rabijo več čakati, ker se je vrnil gospod iz palače zdrav in nepoškodovan.

Vrnivši se k Athosu, vprašata Aramis in Porthos po vzrokih tega nenavadnega sestanka; ali d'Artagnan pove samo toliko, da ga je dal gospod de Richelieu poklicati, da mu ponudi vstop v svojo gardo z dostojanstvom zastavonoše, kar pa je on odklonil.

»In prav si storil,« vsklikneta Porthos in Aramis soglasno.

Athos se zatopi v globoke misli in ne odgovori ničesar, toda ko ostaneta sama, pravi:

»Storil si, kar si moral storiti, d'Artagnan, toda morebiti nisi imel prav.«

D'Artagnan vzdihne, kajti te besede so se strinjale s skrivnim glasom njegove duše, ki mu je pravil, da ga čakajo velike nesreče.

Naslednji dan mine med pripravami za odhod; d'Artagnan gre h gospodu de Tréville, da se poslovil od njega. Ob tej uri so še mislili, da se ločijo gardisti in mušketirji le mimogrede, ker je hotel zborovati kralj s svojim parlamentom še isti dan in naslednji dan že oditi. Gospod de Tréville vpraša torej d'Artagnana samo, če potrebuje njegove pomoči, toda d'Artagnan odgovori ponosno, da ima vse potrebno.

Noč združi vse tovariše gardne stotnije gospoda Des Essarts in stotnije mušketirjev gospoda de Tréville, med katerimi je vladalo prijateljstvo. Poslovijo se, da se zopet snidejo, kadar se zljubi Bogu, če se mu sploh zljubi. Kakor si je lahko misliti, je bila ta noč ena izmed najglasnejših, kajti v takem slučaju se more premagati največja skrb le z največjo razposajenostjo.

Ko prihodnje jutro zabučí glas trombe, se prijateljeli ločijo: mušketirji odhitijo v hotel gospoda de Tréville, gardisti v hotel gospoda Des Essarts. Vsak kapitan odpelje svojo stotnijo v Louvre, da jih pregleda kralj.

Kralj je bil čmeren, in sodili so, da je bolan, vsled česar je izgubil nekaj svoje dostojanstvenosti. Res se ga je prejšnji dan, ko je zboroval v parlamentu in sedel na sodnem prestolu, polastila mrzlica. Vendar je bil še vedno odločen, da odrine še isti večer, in kljub vsem izraženim protipomislem je hotel pregledati vojaštvo, nadejaje se, da premaga bolezen, ki je še v kalí, z energičnim naporom.

Ko konča pregledovanje čet, se napravijo na pohod le garde, ker se odpravijo mušketirji šele s

kraljem na pot. Na ta način dobi Porthos časa, da jezdi v svoji krasi opravi po rue aux Ours.

Prokuratorica ga opazi, kako jezdi mimo v svoji novi uniformi in na svojem lepem konju. Preveč je ljubila Porthosa, da bi ga pustila oditi kar tako; namigne mu torej, naj stopi s konja in pride k nji. Porthos je bil čudovito lep: ostroge so mu zvenketale, oprava se mu je lesketala, meč mu je ponosno tolkel po nogah. To pot pisaveč ni mikalo, da bi se smejali, tako zelo je bil podoben človeku, ki reže ušesa.

Prokuratorica odvede mušketirja v sobo gospoda Coquenarda. Prokuratorjevo malo, sivo oko se zaiskri jeze, ko vidi svojega bratrance v tej bleščeči opravi. Eno pa ga je vendar tolažilo, in sicer splošno mnenje, da bode veljala vojska mnogo človeških žrtev: v globini svojega srca je upal čisto na skrivnem, da pogine Porthos v vojni.

Porthos se pokloni gospodu Coquenardu in se poslovil od njega; gospod Coquenard mu želi vse mogoče dobro. Kar se tiče gospe Coquenard, ni mogla zadržati svojih solza; toda njene žalosti ji ne vzamejo v zlo, saj so vedeli, kako zelo je udana svojemu sorodniku, zaradi katerega je imela s svojim možem vedno hude prepire.

Ali pravi slovo se izvrši šele v sobi gospe Coquenard: bilo je silno ganljivo.

Dokler more slediti prokuratorica svojemu ljubčku z očmi, maha s svojim robcem in se naslanja skozi okno, da se je mislilo, da hoče skočiti ven. Porthos sprejme vse te dokaze ljubezni kakor mož, ki je navajen jednake pozornosti. Le ko zavije na ovinku ceste, vzame klobuk z glave in zamahne ž njim v zadnji pozdrav.

(Dalje pride.)

„Nar. Listy“ poročajo, da so Rusi pod poveljstvom Reitzenstina pri Tumu potopili dva japonska parnika. 80 Japoncev je utonilo. — Japonci so poskušali se izkrcati pri Talienvanu, a so bili odbiti. V ruskih vladnih krogih vlada prepričanje, da se Japoncem nikdar ne posreči doseči trajnih uspehov nad rusko vojno silo. — Iz Port Artura in Daljnega dole vesti poročajo, da je tamkaj vse mirno in da se ni ničesar pripetilo, kar bi moglo vznemirjati prebivalstvo. — „Matin“ javlja, da je Japonska izkrcala v Čemulpu 19.000 mož. — Vest, da bi se potopila ruska bojna ladja „Bojarin“, je neresnična. — Pri spopadu pred Port Arturjem je bilo več japonskih ladij močno poškodovanih. Dotične ladje se nahajajo sedaj v ladjelnici v Sasehu, da se popravijo. — 60.000 mož vojaštva iz Irkutske je dospelo v Harbin. — Od ladji, ki so bile pri prvem japonskem naskoku na Port Artur poškodovane, sta že dve popolnoma popravljene, da moreta že z drugim brodom operirati, tretja ladja pa bo popravljena v enem tednu. — „New York-Herald“ pravi, da preloži Aleksejev ruski glavni tabor v Mukden, dalje poroča, da je rusko brodom zapustilo Port Artur in odplulo ali proti Koreji ali pa proti Japonski. Trdnjavo bo sama branila Port Artur. — Časopisi angleški prijavljajo zopet dolga detajle o bitki pri Port Arturju. Vsa ta poročila narede utis, da so ali popolnoma izmišljena, ali močno barvana. Japonci jih pošiljajo v svet, da bi z njimi razburili Kitajce, jim vcepili vero v nepremagljivost Japonske in jih zapeljali v boj proti Rusiji. — Rusi so zbrali 37.000 mož v Senuencingu, kjer napravijo glavno taborišče na mandžurski strani reke Jalu. — Japonski uradni list v Tokio naznanja, da najame Japonska posojila 100 milijonov Yenov (nad 200 milijonov kron). — V ministertvu mornarice se delajo priprave za mobilizacijo cele angleške mornarice. Vse vojne ladje morajo biti pripravljene na odhod.

S Kitajskega dohajajo vesti, da je v pokrajini Pečili zbrana močna kitajska armada; čuje se, da je tamkaj koncentriranih 90.000 mož. Kitajska vlada zatrjuje, da je ta armada zbrana v provinci Pečili samo zbog tega, da varuje nevtralnost Kitajske. Morda je to resnica; vendar pa se sumi, da je to vojaštvo določeno, da v ugodnem trenutku nastopi proti Rusom. Kitajsko časopisje že namreč čisto odkrito naglašuje, da so Japonci prijatelji kitajskega naroda, dočim so Rusi njegovi najhujši sovražniki. Takisto se že v Pekingu javno ruje proti Rusom, da je treba odločno nastopiti proti njim, druge tujce pa se naj pusti pri miru, ker samo Rusi so sovražniki Kitajske.

Reuterjev biró prijavlja senzacionalno posvarjenje Rusije na adresu Angleške. Tam je rečeno, da se je gen. guv. Turkestana Janov že vrnil iz Petrograda v Taskend s pooblastilom, ukreniti militarizacijo Korake proti Indiji, če bi Angleška nastopila sovražno proti Rusiji ali oškodovala ruske interese v Tibetu ali v Perziji. — „Daily Express“ trdi, da so Japonci spravili že 120.000 mož v Korejo. Ta armada je razdeljena na dva dela. 80.000 mož je zasedlo strateško važne točke napram reki Jalu, ostanek armade pa stoji severno od Soeula. — Reka Jalu je tako zamrznjena, da je lahko čez njo priti. Rusi utrjujejo marljivo svoje postojanke. — Ruska vlada je v tovarni torpedov na Reki naročila veliko množino torpedov. Šest teh torpedov je 16. t. m. odšlo v Petrograd. — „Kölnische Zeitung“ prijavlja uradno poročilo, da so vesti o izkrcanju japonskih vojakov na ruska tla popolnoma izmišljene. Na ruskih tleh ni ne enega japonskega vojaka. — Listi pojasnjujejo tajni vojni načrt Japonske. Dolgega pojanila kratki smisel je, da hočejo Japonci izkrcati dve armadi, eno na Korejo, drugo zapadno od Port Arturja. Ti dve armadi naj potem obenem kreneta proti Port Arturju. — Francoski listi prijavljajo poročila, iz katerih je posneti, da se splošno pričakujejo tekom prihodnjih dni veliki in važni dogodki in sicer blizu reke Jalu. „New-York-Herald“ pariska izdaja pravi, da so japonske priprave precej končane in da se bliža predvečer velevažne bitke. — „Daily Telegraph“ poroča iz Petrograda, da vlada v ruskih merodajnih krogih mnenje, da bo Japonska v šestih mesecih financijelno tako onemogla, da ne bo v stanu nadaljevati vojne. — Angleški listi prijavljajo nebroj dolgih poročil o bitki pri Port Arturju. Značilno je posebno

poročilo Japoncem fanatično naklonjene „Times“. Ta list pravi, da je bilo v tisti bitki poškodovanih enajst ruskih ladij, Japonci pa da so izgubili 16 ladij. — Uradno se razglasa, da Japonci niso pri Port Arturju nobenega vojaka mogli izkrcati. — „Novoe Vremja“ je začelo zbirati prostovoljne darove za mornarico. V treh dneh je zbrala 100.000 rublij.

Namestnik carjev v Port Arturju, admiral Aleksejev, je izdal nastopni manifest: Junaska vojna in mornarica sta mi poverjena z najvišega mesta. Sedaj, ko so obrnjeni v nas pogledi carja, Rusije in sveta, moramo misliti, da nam je v sveto dolžnost braniti carja in domovino. Rusija je velika in močna; če je naš sovražnik močan, nam mora to dajati novih moči in sil, da ga premagamo. Veliko je navdušenje vojakov in pomorščakov ruskih. Naša vojska in naša mornarica poznati mnogo slavnih imen, ki nam morajo biti v izgled v tem trenutku. Naš Gospod in Bog, ki vsikdar povpešuje pravično stvar, stori to tudi sedaj. Združimo se za prihodnje boje. Vsakdo naj si ohranja mirnost, da bo mogel tem bolje vršiti svoje dolžnosti, in zaupajoči v pomoč Vsevišnjega vrši naj vsakdo svojo nalogo in naj se spominja, da molitve Bogu in služba za carja niso izgubljene nikdar. Živela car in domovina! Bog z nami! Urá!

Včeraj ni bilo nikakih posebnih poročil z bojišča. Sodi se, da se pripravljajo Japonci kakor Rusi na odločilno bojevanje ter sedaj delajo priprave z neznansko hitrostjo. Rusi so baje že prekoračili korejsko mejo. V vzhodni Aziji imajo sedaj po poročilih iz Berolina 280.000 mož s 3900 oficirji. — Naš cesar je poslal ruskemu carju srčno brzojavko, v kateri želi ruskemu orožju zmago.

Zahtevajte

v svoj prid vselej

pristno Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo

samo v zavojih z varstveno znamko
šipka Kneippa in z imenom
Kathreiner ter se skrbno izogibajte
vseh manj vrednih posnetkov.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček

v Gorici

==== priporoča sledeče zvezke

TALIJE:

- I. zvezek: Pri puščavniku. Veseloigra v enem dejanju. — (4 moške, 3 ženske osebe.)
  - II. : Bratranec. Burka v enem dejanju. — (2 moški, 3 ženske osebe.)
  - III. : Starinarica. Veseloigra v enem dejanju. — (3 moške, 4 ženske osebe.)
  - IV. : Medved snubač. Veseloigra v enem dejanju. — (3 moške, 1 ženska oseba.)
  - V. : Doktor Hribar. Veseloigra v enem dejanju. — (5 moških, 3 ženske osebe.)
  - VI. : Dobrodošli! Kdaj pojedete domu? Veseloigra v enem dejanju. — (2 moški, 2 ženski osebi.)
  - VII. : Putifarka. Burka v enem dejanju. — (3 moške, 2 ženski osebi.)
  - VIII. : Čitalnica pri branjevlj. Burka v enem dejanju. — (2 moški, 5 ženskih oseb.)
  - IX. zvezek: Idealna tačca. Veseloigra v enem dejanju. — (1 moška, 3 ženske osebe.)
  - X. : Eno uro doktor. Burka v enem dejanju. — (6 moških, 3 ženske osebe.)
  - XI. : Dve tačci. Veseloigra v enem dejanju. — (4 moške, 3 ženske osebe.)
  - XII. : Mealina. Veseloigra v enem dejanju. — (3 moške, 3 ženske osebe.)
- Vsak posamezen zvezek stane 40 vin., po pošti 5 vin. več.

Razglas

Vobče znana Huberjeva gostilna v Bovecu obstoječa iz: novo urejene kuhinje, 2 sobi za goste, 3 kleti, 2 veliki dvorani, 8 spalnih sob za goste, 1 obširno dvorišče, 2 velika hleva za konje in drugo živino, 1 sadni in 1 zelenjadni vrt in nad 10 hektarov najboljših njiv in travnikov, je pod jako ugodnimi pogoji

na prodaj.

Odda se tudi ta gostilna z vsem posestvom pod ugodnimi pogoji v najem na večletno dobo.

Eventuelno se proda oziroma oddá v najem tudi sama gostilna z vsemi poslopji, dvoriščem in vrti.

Pismene ali ustmene ponudbe sprejema lastnik Domicijan Huber do konca meseca marca 1904.

Domicijan Huber.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar
v Gorici na Kornu št. 8.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Kerševani & Čuk

v Gorici

v ulici Riva Castello št. 4 (konec Raštelja.)

Priporočata slavn. občinstvu iz mesta in z dežele

svoje mehanično delavnico, zalogo šivalnih strojev in dvokoles iz tovarne „Puch“ ter drugih sistemov.

Sprejemava vsako popravo in rekonstrukcijo bodisi šivalnih strojev, dvokoles in samokresov.

Vsako popravo, šivalni stroj ali dvokolo jamejva.

Z ozirom na najino dolgoletno skušnjo, zagotavljava, da so izdelki najine zaloge najboljše vrste in trpežni, ter izvršuje vsako popravo bodisi šivalnih strojev ali dvokoles točno in dovršeno.

Posojujeva tudi dvokolesa.

Zahtevajte

moj ilustrirani cenik z več kakor 500 pekebami od ur, zlatih, srebrnih in muzikalnih predmetov, katerega pošilja zastonj in pošiljne proste

Hanns Konrad,

tvornica ur in eksportna hiša
Meat št. 249. — (Češko).

Predavanje

dr. med. Baumgartna iz
Wörishofna

Vabilo

k občnemu zboru „Okrajne hranilnice in posojilnice v Sežani, vpisane zadruge z neomejeno zavezo“, ki se bode vršil v nedeljo dne 28. svečana t. l. ob 9. uri predpoludne v zadrudnih prostorih.

Dnevni red:

- a) Pregled in odobritev letnih računov;
- b) Volitev načelstva;
- c) Volitev nadzorstva;
- d) Slučajnosti.

Računski zaključek je zadrudnikom na ogled v uradnih urah od dne 20. t. m. naprej.

Načelstvo.

Zahvala.

Globoko ginjeni vsled obilnih dokazov sočutja izrekamo tem potom svojo najsrčnejšo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ter vsem onim, kateri so spremili našo preljubljeno in nepozabno soprogo, mater in hčer oziroma sestro

Zofijo Dietz

k večnemu počitku.

Posebno se zahvalujemo darovalcem prelepih nagrobnih vencev, gg. Šturskim pevcem za milo nagrobno petje ter vsem onim, kateri so nam v teh dneh žalosti na katerikoli način lajšali neizmerno bol. Bog vsem povrni!

Blago pokojnico priporočamo v pobožno molitev.

Šturje-Ajdovščina, 17. febr. 1904.

Zalujoča rodbina Dietz-Bratina.

Pozor!

Delavnica pil in rašp

v Gorici, Via del Duomo št. 3.

Opozarja se kovače, ključarje, urarje, čevljarje itd. Stare pile in rašpe se zopet na novo nasečejo jako po cen. Vsaka pila in rašpa se garantira. Izdelujejo se tudi nove pile in rašpe, kaljene na ameriški način.

„Škrat“.

Jedini slovenski humoristično-satirični tednik, ki prinaša izključno originalne slike. Lastni cinkografski zavod. Izhaja v Trstu vsako soboto. — Naročnina za vse leto 6 K, za 1/2 leta 3 K. Posamezne številke se prodajajo po 10 stotink. Zahtevajte brezplačno številke na ogled.

Išče se deklico,

inteligentno in s 1500 kron kavelje, v svrhu sprejema neke trgovine v Gorici. Zahteva se znanje slovenskega, italijanskega in nemškega jezika.

Ponudbe na: „Obuvala“
upravnilstvo „Soča“.

Velika
odlikovana
mizarska
delavnica

Franc Pavšič,

Gorica, na Šempeterski cesti št. 17.

Izdeluje vsakovrstna mizarska dela, kupuje orehova debela, prodaja orehove trske (rimesse).

Priporoča se slavnemu občinstvu v mestu in na doželi.

Izvrsten okus dobi kava, ako ji primešate

HYDROVE ŽITNE KAVE.

Poskusite! Pošina 5 kg pošiljka 4 K 50 h franco.

Vydrava továrna žitne kave Praga VIII.

Proti protinu in revmatizmu

je tisoče in tisoče ljudij vapošno rabilo Zoltanovo mazilo proti protinu in revmatizmu.

Mnogi trdijo, da se to mazilo izvrstno uporablja tudi pri takih boleznih, kjer celo dolgoletne kopelji niso mogle pomagati.

Cena steklenice 2 K v lekarnah.

Direktna poštna razpošiljatev izdelovatelja:

Lekarnarja **Béla Zoltán** Budimpešta.

Veliki požar!

zamore se lahko in naglo pogasiti samo s

Smekalovimi brizgalnicami

nove sestave, koje od desne in leve strani vodo vlečejo in mečejo. V vsakem položaju delujoče kretanje brizgalnice nepotrebno!

R. A. Smekal Zagreb,

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sekalk in gospodarskih strojev.

1129 odlikovanj

Tschinkel'nov

KAVIN ZDROB

(postavno zavarovan)

priznano

najbolja kavina primes

se dobiva samo pri jedinem

izdelovatelju

Tschinkel

v Ljubljani

In pri njegovih zastopstvih.

Izvolite piti okusni kranjski

„Brinovec“.

Naročite ga pri

F. Cvek-u - Kamnik

(Kranjsko).

Sprejme se solidnega zastopnika (v Gorici) za Goriško.

Zaščitno znamka: SIDDRO.

LINIMENT. CAPSICI COMPOS.

iz Richterjeve lekarnarje v Pragi

priporočeno kot izvrstno bel ublažujoče mazilo; za ceno 80 h, kron 1.40 in 2 kroni se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva to splošno priljubljeno domače zdravilno sredstvo vedno le v orig. steklenicah z našo zaščitno znamko s „SIDDRO“ namreč, iz RICHTERJEVE lekarnarje in vzame kot originalni izdelek le tako steklenico, ki je prevlečena s to zaščitno znamko.

Richterjeva lekarnarja „pri zlatem levu“ PRAGI, Elzabethgasse št. 5.

Dobi se v lekarni „Pri Zvolčarju“ Robert Kastner, Teinik.

Aromatična esenca (Mercantonio)

Spiritozna tekočina, izdelana iz destilacije aromatičnih alpskih zeljic. Po dolgem raziskavanju je dokazano, da se isto vapošno in gotovo uporablja pri bljevanju in ogadnosti, posebno v času nosečnosti, pri črvesnem trganju, glavobolu, živčnih in histeričnih boleznih ter obvaruje pred kolero.

Lekarnarja G. B. Pontoni

„Pri dveh zamorcih“ - Gorica, Raštelj.

Hamburg-Amerika Linie

Največje najstareje parobrodno društvo na svetu.

Njega parobrodje obsega 280 velikanskih parnikov.

v Ameriko zanesljivo v 6 dnevih

direktna, najhitrejša prekomorska vožnja z brzoparniki iz Hamburga v Novi York ali pa v Halifax.

Brezplačna vsakovrstna pojasnila daje od visoke vlade potrjeni zastopnik: Hamburg-Amerika Linie

Fr. Seunig v Ljubljani

Dunajska-cesta št. 31 poleg-velike mitnice ali šrange.

Ohranitev zdravega želodca

obstoji glavno v ohranitvi, v pospeševanju in uravnavi prebavljanja in odstranjenju nadležne zaprtosti. Skušeno, iz najboljših in uspešnih zdravilskih zelišč skrbno pripravljeno, tek vzbujajoče, prebavljanje pospešujoče in lahko odvajajoče d mače sredstvo, ki ozdravi znane posledice nezmernosti, pogreške v dieti, prehlajenja in nadležno zaprtost, kakor zgago, napenjanje preobilno kisline in najhja krčevite bolezni je zdravilnika Rosa balzam za želodca iz lekarnarje B. Fragner v Pragi.

Svarilo Vsi deli omota imajo postavno deponirano varstveno znamko.

Glavna zaloga: lekarnarja B. Fragner, c. kr. dvorni založnik

„Pri črnem orlu“, Praga Mala strana na voglu Spornarove ulice št. 203.

Razpošilja se vsak dan. Proti naprej poslanemu znesku K 256 se pošlje velika steklenica in za K 150 majhna steklenica franco na vse postaje avstro-ogerske monarhije. Zaloga v vseh lekarnah Avstro-Ogerske.

V Gorici v lekarnah: Cristofolotti, Gllubich, Pontoni in Gironeoli.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljeje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond: 25,000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75,000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vsakezi slovenske-narodne uprave.

Vsa pojasnila daje: Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnj bančnj hiši Gospodskih ulicah šte. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder postuje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

Anton Pečenko

Vrta, ulca 8 - GORICA priporoča Via Giardino 8

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briskih, delmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec. Cene zmerne. Postrežba poštena.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče alpskega in dravnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in šiviljarje.

Svetinjice. - Rožni vencl. - Mašne knjižice.

Mašna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce pejniho s in trgih ter na deželi. 2 35-8

Gigoj & Nemeč

veletržca z vini

v Gorici, Passaggio Edling št. 5, Via Municipio 1 in 5.

Priporočata svojo zalogo izbornih črnih in belih vin iz najboljših isterskih, vipavskih in briskih kletij. -

Prodajata od 56 l. naprej.

Gostilna

„pri Žagarju“

tik nove postaje na Blanci, toči vedno naravna domača bela in črna vina.

Kuhinja je preskrbljena vedno z gorkimi in mrzlimi jedili. Cene zmerne. Priporočata se svojim rojakom iz mesta in z dežele za obilen obisk.

Gorica - Gorica

Klimatično zdravilišče.

Hôtel Südbahn

na Telovadnem trgu, poleg ljudskega vrta. - Hotel prvega reda. - V hotelu in dependanci nad 70 sob in salonov. - Lastna električna razsvetljava. - Električni avtomobil-omnibus k vsem brzovlakom in po potrebi. - Velik park pretežno z eksotičkim rastlinstvom. - Mirna, krasna lega, nič prahu, kakor nalašč za one, ki hočejo prijetno in mirno preživeti nekaj časa v Gorici. - Izborna kuhinja in klet. - V hotelu je obsežna knjižnica.

Jos. Leuz,

trgovec z deželniimi pridelki

v Ljubljani, Reseljnova cesta.

kupuje in prodaja, vsakovrstne deželne pridelke, kakor jedilno čebulo, semenski čebulček najlepše vrste, semenski oves, vsakovrstni krompir (za seme vnejida, zgodnji rožen, beli amerikanec) tudi na cele vagone. - Nadalje prodam 4 pare pavov, 1 in 2 leti stare.